Reactienota zienswijzen begroting ‘23, begrotingswijziging ‘22, jaarstukken ‘21

Aanleiding
Eind maart zijn de begroting ‘23, de eerste begrotingswijziging ‘22 en de jaarstukken ‘21 van de Veiligheidsregio Fryslân (VRF) aangeboden aan de colleges van burgemeester & wethouders en de gemeenteraden van de Friese Gemeenten. De gemeenten zijn gevraagd hierop hun zienswijze geven. Een ruime meerderheid van de gemeenten heeft ervoor gekozen om geen zienswijze in te dienen, en daarmee hun vertrouwen uit te spreken in de voorgestelde plannen.

Een viertal gemeenten heeft een zienswijze ingediend. Via deze reactienota voorzien we iedere inbreng van een reactie. Deze delen we met alle Friese gemeenten, zodat iedereen geïnformeerd voorafgaand aan de definitieve besluitvorming over onze begroting, begrotingswijziging en jaarstukken.

Actualiseren uitvoeringsplannen
De gemeente Leeuwarden geeft in de zienswijze aan van harte in te stemmen met ons voornemen om de uitvoeringsplannen te actualiseren. In deze actualisatie worden de nog in te halen werkzaamheden meegenomen en daarmee ook de aanwending van de daarvoor gereserveerde middelen. In aanvulling daarop is het volgens de gemeente Leeuwarden gewenst dat hierbij alle bestemmingsreserves worden betrokken, niet alleen de reserveringen uit 2020.

In de tweede bestuursrapportages geven wij een actueel beeld van de status van de uitvoeringsplanning, daarin zullen wij ook de nieuwe bestemmingsreserves meenemen.

Jaarlijkse kostenstijging baart zorgen
Zowel gemeente Ameland als gemeente Terschelling geven in hun zienswijze aan dat de kostenstijging van de VRF hen zorgen baart. Ze begrijpen dat de verhoging van de voorliggende begroting voornamelijk wordt veroorzaakt door autonome ontwikkelingen. Echter moet het meerjarenbeleidsplan 2023-2026 nog worden vastgesteld, waardoor de structurele verhoging nog hoger kan uitvallen. Ze verzoeken ons daarom nogmaals om kritisch te zijn op stijgingen en te (blijven) onderzoeken hoe een verdere stijging van de kosten kan worden voorkomen.

Nederlandse gemeenten kampen met structurele financiële uitdagingen. Daar zijn wij ons terdege van bewust. De VRF is altijd kritisch op kostenontwikkelingen; alleen noodzakelijke uitzettingen worden doorgevoerd.

Inflatiepercentage
Gemeenten hebben ieder een eigen systematiek die zij toepassen bij het opstellen van haar begroting. Zolang dit binnen de door de provincie Fryslân als plausibel beschouwde bandbreedtes past, is dit toegestaan. Het verschil in systematiek leidt ertoe dat inflatiepercentages tussen de gemeenten verschillen. Om discussie bij de begroting van de VRF over dergelijke percentages te voorkomen, is er tussen de VRF en gemeenten een aantal afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in de financiële verordening van de VRF, welke is vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit betekent dat alle Friese burgemeesters (of de voorgangers) hebben ingestemd met de toepassing van deze bestuurlijke afspraak.

Logischerwijs leidt deze afspraak tot verschillen in het gehanteerde inflatiepercentage bij de VRF en de Friese gemeenten. De gemeente Harlingen heeft geconstateerd dat dit bij haar het geval is. Terwijl in onze begroting de consumentenprijsindex de basis is voor indexatie, is dit bij de gemeente

Harlingen het bruto binnenlands product. Zij komt daarom met het verzoek om de afwijking van het inflatiepercentage ten opzichte van de meicirculaire 2022, voor rekening van de VRF te laten komen.

De bestuurlijke cyclus van de VRF loopt van rechtswege voor op de bestuurlijke cyclus van de gemeenten. De kaderbrief wordt in december, twee jaar voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar, aangeboden aan de gemeenten. Voor de materiële kosten hanteren wij het op dat moment meest recente indexcijfer. Hiermee voorkomen we grote aanpassingen tussen de kaderbrief en de begroting, en daarmee wijzigingen in de gegevens die de gemeenten hanteren voor hun eigen begroting. Ook deze systematiek is vastgelegd in de financiële verordening.

In de begroting 2022 rekent VRF met een inflatiecijfer van 0,8%. De consumentenprijsindex van maart 2022 is inmiddels opgelopen tot 9,7%. De compensatie vanuit de gemeenten aan VRF komt dus én een jaar later (want begroting 2023) én voor 5,2%. De werkelijke inflatie 2022 is daarom al grotendeels voor rekening en risico van de VRF.

Samenvattend wordt in de zienswijze voorbijgegaan aan de gemaakte afspraken die er juist op zijn gericht om gemeenten tijdig duidelijkheid te geven over de toe te passen indexering. Daarnaast wordt voorbijgegaan aan het vertragingsjaar waardoor VRF in tijden van inflatie een deel van de werkelijke inflatie al voor eigen rekening neemt.

Uitdagingen
De economische omstandigheden, maar ook de dynamiek van de coronapandemie, de onzekerheden rondom de oorlog in Oekraïne en de krapte op de arbeidsmarkt zorgen voor grote uitdagingen. Daarnaast is de VRF gevraagd een rol te spelen in de opvang van de andere vluchtelingen. Ondanks dat deze diverse ontwikkelingen veel van onze organisatie vragen, zetten wij ons vol toewijding in voor een veilig en gezond Fryslân.